

Državni izpitni center

M 1 5 1 5 6 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 4. junij 2015

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

DEL A**Izpitna pola 1****1. naloga: Prepoznavanje obdobja**

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ grška umetnost/antična grška umetnost ♦ ok. 1000 pr. n. š. do 34 pr. n. š., 8.–1. stol. pr. n. št. 	
	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ slika 1: klasično obdobje ♦ slika 2: klasično obdobje ♦ slika 3: arhajsko obdobje ♦ slika 4: helenistično obdobje ♦ slika 5: klasično obdobje ♦ slika 6: helenistično obdobje 	Za pet ali šest pravih odgovorov 3 točke. Za tri ali štiri pravilne odgovore 2 točki. Za en ali dva pravilna odgovora 1 točka.
Skupaj	5		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	1	♦ Poliklejt	
	1	♦ Kopjenosec/Doriforos	
	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ kontrapost ♦ klasična razmerja človeškega telesa/idealna razmerja ♦ izraža popoln mir ♦ rahlo nakazano gibanje ♦ realizem ♦ skladnost ♦ 1 : 7 	Za en pravih odgovor 1 točka.
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.3	1	♦ Sovpada s Periklejevo vladavino, po obdobju vojn s Perziji, v katerih so Grki zmagali.	Zlata doba Aten.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.4	1	♦ leta 1506/začetek 16. stoletja/renesansa	
	1	♦ Michelangelo	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.5	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ slika 1: Metalec diska ♦ slika 2: Kopjenosec ♦ slika 3: kuros/mladenič ♦ slika 4: bog Apolon ♦ slika 5: boj med Lapitom in kentavrom ♦ slika 6: Laokoontova skupina 	Za pet ali šest pravih odgovorov 3 točke. Za tri ali štiri pravilne odgovore 2 točki. Za en ali dva pravilna odgovora 1 točka.

2. naloga: Rimska antika na Slovenskem

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ urbs quadrata/castra/ortogonalna shema	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	3	tri od: ♦ Pravokotna zasnova. ♦ Na križišču cardo decumanus in cardo maximus je forum. ♦ Mesto je obzidano, na zunanji strani je kanal z vodo. ♦ Pokopališče je zunaj obzidja. ♦ Ulice so zasnovane pravokotno ena na drugo. ♦ Med njimi so stavbe, insulae.	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.2	2	dve od: ♦ celosten portret meščana Emone ♦ pozlačen bron ♦ realističen portret ♦ podoba moškega, oblečenega v togo ♦ delo je nastalo serijsko ♦ delo je import	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	1	Narodni muzej v Ljubljani	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.3	1	♦ portret cesarja Hadrijana	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	3	tri od: ♦ je realističen portret ♦ kaže starost, individualne poteze, gube, pričeska ♦ razpoloženje in duhovnost upodobljenega ♦ brada izraža modrost ♦ na glavi ima venec iz hrastovega listja	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.4	1	♦ Nekropola je pokopališče, mesto mrtvih.	
	1	♦ Šempeter pri Celju	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.5	1	♦ Ugrabitev Evrope	
	1	♦ Hči sidonskega kralja Agenora. Ugrabil jo je Zeus v podobi bika in jo odpeljal na Kreto, kjer mu je rodila tri sinove. Po njej se imenuje celina Evropa.	
Skupaj	2		

3. naloga: Podobe Kristusa od srednjega veka do renesanse

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ slika 1: Kristus dobri pastir ♦ slika 2: Kristus sodnik (Poslednja sodba) ♦ slika 3: Križani, Kristus trpin ♦ slika 4: Maiestas domini (Kristus v slavi, Slava Gospodova) 	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	1	♦ Kristus kot dobri pastir skrbi za svoje vernike, jih varuje, vodi in usmerja. Podoba je povzeta po citatu iz Svetega pisma.	.
	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Na sliki 1 je Kristus prikazan v pastirski opravi, z ovco na rami, ne spominja na upodobitev Boga. ♦ V obeh upodobitvah je Kristus prikazan kot golobradi mladenič (apolinični Kristus). ♦ Na sliki 5 je Kristus oblečen v zlato in škrlat (cesarska/kraljevska oblačila). Ne spominja več na običajnega pastirja kakor na sliki 1. ♦ Okoli glave ima svetniški sij (nimb), v roki namesto pastirske palice drži križ kot znamenje mučeništva. 	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.3	1	♦ Kristus je prikazan kot bog sonca Helij (Helios)/Christus Sol.	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.4	4	štiri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Krilata bitja predstavljajo štiri evangeliste. ♦ Krilati vol je sv. Luka. ♦ Krilati lev je sv. Marko. ♦ Angel je sv. Matej. ♦ Orel je Janez Evangelist. 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.5	1	♦ Michelangelo Buonarroti	
	1	♦ slika 2	
Skupaj	2		

4. naloga: Meniški redovi v srednjem veku

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	♦ Samostan je ustanova, ki je namenjena izolaciji in premišljevanju o bogu.	Za en pravičen odgovor 1 točka.
	3	tri od: ♦ Samostan izhaja iz rimske ortogonalne sheme in je urejen strogo geometrijsko. ♦ Osrednjo jedro samostana sestavlja atrij, okrog katerega so razvrščeni najpomembnejši prostori in tvorijo t. i. zaporo (claustrum). ♦ Samostan sestavljajo: cerkev, križni hodnik, dormitorij, refektorij, kapiteljska dvorana, gospodarska poslopja, šola, prostor za novice, vrt ... ♦ V samostanu so delovale različne obrtniške delavnice. ♦ V samostanih so delovali skriptoriji, v katerih so izdelovali knjige.	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	1	♦ Benediktinski meniški red	
	1	♦ Ora et labora/moli in delaj	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	3	tri od: ♦ Samostani so nastajali ob pomembnih poteh, dajali so zatočišče romarjem. ♦ Romanja in relikvije so samostanom prinesli veliko zaslužka. ♦ Clunijevska reforma. ♦ Samostani so bili deležni tudi velikih donacij, veliko ljudi je v samostane prihajalo iz vrst plemstva. ♦ Samostani so bila kulturna in gospodarska središča. ♦ V samostanih je bila zbrana intelektualna elita časa. ♦ Kopičenje bogastva je vzpodbudilo gradnjo cerkva, ki so postajale vse večje in bogatejše. ♦ Vedno bolj začnejo krasiti cerkve s kiparskim in slikarskim okrasjem. ♦ Dekoracija cerkva kaže moč Cerkve in temeljne verske resnice, ima tudi poučno vlogo.	Za en pravičen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.4	1	ena od: ♦ cistercijanski red ♦ kartuzijanski red	
	1	ena od: ♦ Stična ♦ Kostanjevica na Krki ♦ Žiče (Špitalič) ♦ Pleterje ♦ Jurklošter ♦ Bistra	
	2	dve od: ♦ Nasprotujejo razkošnemu načinu življenja, vračajo se k prvotnim pravilom sv. Benedikta. ♦ Ponovo poudarijo pomen fizičnega dela, zato so pomembni tudi za razvoj kmetijstva. ♦ Njihovo življenje je skromnejše, bolj asketsko in kontemplativno. ♦ Nasprotovanje razkošju se kaže tudi v oblikovanju arhitekture, uporabljajo manj dekoracije. ♦ Poenostavijo tlorise cerkva, ki se zaključijo z ravnimi zaključki. ♦ Cerkev so manjših dimenzij, nimajo velikih zvonikov.	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.5	1	♦ sveti Frančišek Asiški	
	1	ena od: ♦ Ustanovi nov meniški red, ki je zavezan uboštvu. ♦ Zavezali so se popolni revščini, živeli so od svojega dela in prosjačenja. ♦ Prvotno niso smeli sprejemati denarja, posedovanje lastnine jim je kasneje dovolil papež. ♦ Delujejo med revnim mestnim prebivalstvom. ♦ Zato v mestih postavljajo samostane. ♦ Njihovo temeljno delovanje je pomoč revnim in pridiganje. ♦ Njihove cerkve so preproste velike dvorane za veliko množico vernikov, običajno so enoprostorne in z ravnim ali petosminskim zaključkom.	
Skupaj	2		

5. naloga: Renesansa na severu Evrope

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ slika 1: Dürer ♦ slika 2: van Eyck ♦ slika 3: Holbein ♦ slika 4: Bosch 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Obe sliki sta (celopostavna, reprezentativna) portreta. ♦ Obe sliki umeščata portretirance v lepo opremljen interier. ♦ Na obeh slikah so portretiranci premožni. ♦ Na obeh slikah so portretiranci približno enako stari. ♦ Na obeh slikah je opaziti tihožitje. ♦ Na obeh slikah so številni simboli. 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.3	1	♦ Upodobljenca sta francoska ambasadorja na angleškem dvoru.	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ astronomija (daljnogled, globusi, sekstant) ♦ glasba (lutnja, notni zapisi) ♦ literatura ♦ minljivost (lobanja)/memento mori 	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.4	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Lobanja na sliki opozarja, da je vse na tem svetu minljivo – tudi izobrazba in družbeni ugled. ♦ Memento mori. ♦ Vanitas. 	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.5	1	♦ Neposredno spoznavni motiv je avtoportret.	
	1	♦ Upodobljenec spominja na Jezusa Kristusa.	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Na Jezusa spominja zaradi frontalne upodobitve, kretnje desnice, dolgih las in brade. ♦ Kaže na spremenjen položaj umetnika, na njegovo poslanstvo, vzvišeno vlogo. 	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.6	1	♦ nadrealizem	
	1	♦ Figure in krajina so fantastično preoblikovane, videti so neresnične, sanjske.	
Skupaj	2		

Skupno število točk: 60

Izpitna pola 2

1. naloga: Prepoznavanje obdobja

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	♦ neoklasicizem	
	2	♦ Francija ♦ David	
	1	ena od: ♦ Napoleon ♦ Ludvik XVI.	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	1	ena od: ♦ Teme, ki kažejo republikanske vrednote. ♦ Teme, ki kažejo vrednote, kot so pogum, modrost, skromnost, delavnost, spoštovanje, čast ...	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.3	2	♦ grška arhitektura/arhitektura grške klasike ♦ dorski red	
	1	♦ slavolok/propileje/slavnostni vhod	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.4	2	♦ Franc Kavčič ♦ na Dunaju	
	3	♦ Salomonova sodba ♦ Narodna galerija Slovenija ♦ Žena je ponoči poležala svojega dojenčka, da je umrl. Zato je vzela dojenčka svoje prijateljice in k njej položila svojega mrtvega. Zjutraj se nista mogli zediniti, čigav je živi dojenček. Odšli sta h kralju Salomonu, ki je slovel po modrosti. On je predlagal, da bo živega dojenčka presekal na pol in tako bo vsaka dobila polovico. Ena žena se je strinjala, druga pa ne in ga je prosila, naj tega ne stori. Tako se je izkazalo, katera je mati živega otroka.	
Skupaj	5		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.5	2	♦ Canova ♦ Ares/Mars	

2. naloga: Baročna arhitektura

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ slikovitost ♦ dinamičnost ♦ razgibanost ♦ dramatičnost ♦ tloris na osnovi elips ♦ konkavnost-konveksnost 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.2	1	♦ Rim	
	2	♦ Francesco Borromini ♦ Gianlorenzo Bernini	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.3	2	♦ dvoranska cerkev/jezuitski tloris ♦ stolnica sv. Nikolaja v Ljubljani	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.4	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Jožef Hoffer ♦ Franc Jelovšek ♦ Jožef Straub ♦ Anton Cebej ♦ Ferdinand Gallo ♦ Janez Jurij Mersi 	
	1	♦ Ker se arhitektura, slikarstvo in kiparstvo med seboj prepletajo in dopolnjujejo.	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.5	3	♦ mestna hiša/rotovž/magistrat ♦ mestna palača ♦ podeželski dvorec	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.6	2	♦ družina Attems ♦ baročna os/osna zasnova	

3. naloga: Zlata doba nizozemskega slikarstva

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	♦ barok	
	1	♦ 17. stoletje	
	1	♦ sloj meščanov, bogatih trgovcev	
	1	♦ Nizozemska je bila bogata dežela, saj so trgovci, velika pristaniška mesta in kolonializem prispevali k razcvetu dežele.	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	3	♦ slika 1: Avtoportret ♦ slika 2: Skupinski portret/Anatomija dr. Tulpa ♦ slika 4: Veduta/marina/krajina	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.3	1	♦ Rembrandt van Rijn	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	2	dve od: ♦ chiaroscuro ♦ temne barve ♦ zlata svetloba ♦ poduhovljenost v izrazih ♦ diagonalna kompozicija	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.4	1	♦ jedkanica	
	1	♦ Grafična tehnika, matrica je kovinska plošča, prevlečena z lakom ali asfaltom, ki se po praskanju površine položi v kislino; v površino se vtre tiskarska barva in odtisne.	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.5	2	dve od: ♦ V obeh delih je pomemben element svetloba. ♦ Na obeh slikah je izražen trenutek. ♦ Za obe sliki je značilno zrcaljenje, odsev v vodi. ♦ Zračna perspektiva v obeh delih. ♦ Na sliki 5 se barve razkrajajo, so skicozne, na sliki 4 so močne, žive.	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	1	♦ impresionizem	
Skupaj	3		

4. naloga: Postimpresionizem

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1		ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Je obdobje ob koncu 19. stoletja. ♦ Razvije se iz impresionizma. ♦ Umetniki postimpresionizma imajo osebna, notranja nagnjenja, ki jih razvijejo v osebni slog. ♦ To so tisti slikarji, ki jih impresionizem ni zadovoljil in so iz njega hoteli ustvariti nekaj več. 	
		dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ pointilizem: slikanje s pikicami, ob nanašanju komplementarnih barv ♦ ploskovitost ♦ močne konture ♦ nanašanje barv s hitrimi in ostrimi potezami čopiča, debeli, pastozni barvni nanos 	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Georges Seurat ♦ Vincent van Gogh ♦ Paul Gauguin ♦ Paul Cezanne ♦ Henri de Toulouse Lautrec 	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ fauvizem ♦ kubizem ♦ ekspresionizem 	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	1	♦ plenerizem	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ barve v tubi ♦ prenosno slikarsko stojalo 	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.4	1	♦ kamnotisk, litografija	
	1	♦ Je plakat, poster, propaganda, je nov medij za oglaševanje.	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.5	1	♦ Auguste Rodin	
	1	♦ Mislec	
	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ menjavanje zglajene in nezglajene površine ♦ sledi prstov, orodja ♦ neklasična postavitve človeškega telesa ♦ poudarjanje posameznega dela telesa (predimenzioniranje) ♦ non finito 	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	4		

5. naloga: Kiparstvo 20. stoletja

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ Figuri sta oblikovani realistično, anatomsko pravilno. Oblikovani sta tradicionalno.	
	1	♦ Pesnik France Prešern in muza	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	1	♦ akademski slog, akademizem	
	1	♦ kiparski podstavek	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.3	1	♦ ženski akt/ležeči figuri	
	2	dve od: ♦ Telo na sliki 2 je realistično upodobljeno, a idealizirano, telo na sliki 3 je stilizirano in abstrahirano v organsko obliko. ♦ Upodobitev telesa na sliki 2 sledi antičnemu kanonu, na sliki 3 pa se zgleduje po prazgodovinski umetnosti in angleški krajini. ♦ Na sliki 2 je pomembna skladnost telesa in antikizirajoči videz, na sliki 3 so poudarjene mehke valovite linije s predrtinami, poudarjeni so samo nekateri deli telesa, ne ukvarja se z detajli. ♦ Pomembna je likovna govorica, oblika kot taka.	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.4	2	slika 4 dve od: ♦ Vsebina je mitološka. ♦ Predstavljena sta Kupid/Eros/Amor in Psihe. ♦ Kupid s poljubom prebuja Psihe v življenje. ♦ Delo je nastalo po literarni predlogi Apulejevega Zlatega osla. ♦ Kupid dviguje Psihe v nesmrtnost. ♦ Poudarjena je nežnost in prefinjena krhkost figur in objema. ♦ Golota likov predstavlja estetski ideal časa in jo povezujejo z moralno čistostjo.	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	2	slika 5 dve od: ♦ Poudarjena je neposrednost in intenzivnost poljuba. ♦ Telesi sta razgaljeni, vendar sta primitivno poenostavljeni, kar poudari telesno slo in naslado. ♦ Ljubimca si neposredno zreta v oči in se stapljata v eno. ♦ Motiv poljuba predstavlja dejstvo, kaj poljub je, ne gre za konkretna lika. ♦ Stilizacija figur.	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.5	2	<p>slika 6 dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Prikazano je energično gibanje figure. ♦ Gibanje je pretirano in spreminja figuro v valujoče nenavadne oblike. ♦ Oblike nakazujejo mišičasto, masivno figuro in njeno izrazito moč ... ♦ Površina kipa je spolirana in spominja na premikajoči se stroj. ♦ Gibanje in moč telesa poudarjajo plapolajoče plamenaste konice oblik, ki vzbujajo iluzijo vetra in hitrosti. <p>ali</p> <p>slika 7 dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Tršarjev oblika izhaja iz igrače jo-jo. ♦ Bistvo igrače je njeno gibanje, ki temelji na fizikalnih zakonitostih. ♦ Igrača je sestavljena iz vretena in vrvi, kar je tudi predmet upodobitve. ♦ Gre za metaforo človeštva, izgubljenosti v prostoru in času. ♦ Površina vretena je reliefna in priključuje spomin na srednjeveške reliefe Poslednje sodbe. ♦ Krog s predrtino spominja na veselje in črno luknjo ali na kolo usode. 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.6	1	♦ instalacija	
	1	eden od: ♦ land art/krajinska umetnost ♦ earth art	
Skupaj	2		

Skupno število točk: 60

DEL B**Navodila za ocenjevanje**

Navodila za ocenjevanje so pripravljena v skladu s poglavjem 3.2 »Tipi nalog in ocenjevanje« in z merili ocenjevanja posameznih delov izpita, ki so objavljena v poglavju 3. 3. 2 v Predmetnem izpitnem katalogu za splošno maturo 2015 – Umetnostna zgodovina).

Elementi ocenjevanja	Merila	Točke	Skupaj
1. podatki o izbranem likovnem delu	ime umetnika, naslov izbranega likovnega dela ali ime in kraj, kjer stavba stoji, čas nastanka, tehnika ali material, približna velikost in umestitev v slogovno obdobje	za vsako pravilno navedbo 1 točka	4 točke
2. oblikovna razčlemba	navedena ni nobena od oblikovnih lastnosti likovnega dela	0 točk	4 točke
	opis motiva in navedba ter opredelitev enega ali dveh elementov oblikovne analize (barva, svetloba, perspektiva, prostornina, masa) izbranega likovnega dela, razčlemba je pomanjkljiva	1–2 točki	
	navedba večine oblikovnih elementov v povezavi s kompozicijskimi lastnostmi in strukturo, jasna opredelitev in povezava s slikovnim gradivom	3–4 točke	
3. vsebinska razčlemba	navedena ni nobena od vsebinskih lastnosti likovnega dela	0 točk	4 točke
	opis in prepoznavna ikonografskega motiva, interpretacija je pomanjkljiva in nejasna	1–2 točki	
	natančna opredelitev vsebine upodobljenega dela in njegovega sporočila; interpretacija je jasna, samostojna in smiselna	3–4 točke	
4. navedba okoliščin nastanka umetnine, umetniški vplivi in pomen za umetnost; primerjava spomenikov	naveden ni nobeden od zahtevanih elementov	0 točk	4 točke
	pomanjkljiva navedba okoliščin oziroma vplivov na izbrano likovno delo; razlaga in primerjava nista jasni	1–2 točki	
	celovita navedba okoliščin in smiselno povezano opredeljeni umetnostni vplivi ter jasno označen pomen dela za umetnost; interpretacija je smiselna in samostojna	3–4 točke	
5. opredelitev odnosa do likovnih del	odnos do likovnih del ni naveden	0 točk	4 točke
	zapis odnosa o izbranih likovnih delih	1–2 točki	
	smiselna opredelitev odnosa do izbranih likovnih del z utemeljitvijo	3–4 točke	

Skupno število točk: 20

Izpitna pola 1

6. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Giotto (di Bondone) ♦ poslikava v kapeli Scrovegni (tudi Capella dell'Arena) ♦ Padova ♦ 1303–1305 (začetek 14. stoletja) ♦ freska ♦ 29,26 x 8,48 x 12,8 m velika poslikana površina ♦ gotika
2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kapela Scrovegni je majhna opečnata enoladijska arhitektura z banjastim obokom. Notranjščino je Giotto v tehniki freske poslikal od tal do stropa (skupaj 700 m² poslikanih površin). Svetloba pada v prostor skozi 6 oken na južni in triforo na zahodni steni. ♦ Obok je nebesno moder, poslikan je z zlatimi zvezdami ter medaljoni s Kristusom, Marijo, Kristusovimi predniki in drugimi starozaveznimi liki. Zidovi pod njim so poslikani tako, da so stene razdeljene na tri vodoravne pripovedne pasove in spodnjega z navideznim marmoriranjem ter s kipi Pregreh in Kreposti. ♦ Na slavoločni steni sta na vsaki strani tromplejsko naslikani kapeli, ki sta primer visoke stopnje slikovnega iluzionizma, spretnosti, ki je pomembno prispevala k Giottovi slavi v <i>trecentu</i>. Nad njima je motiv Marijinega oznanjenja. Zahodno steno z vhodom v kapelo pa prekriva velik prizor Poslednje sodbe. ♦ Sposobnost prikazovanja globine prizorov še nikoli pred Giottom ni dosegla tako popolne sinteze. Očitno je Giottovo spretno obvladovanje prostorskega iluzionizma, ki ga izkorišča pri prostorskih postavitvah in osvetlitvah. Pri poglobljanju prostora si rad pomaga s figurami, prikazanimi s hrbta. Z blagim stopnjevanjem osvetlitve mu uspe ustvariti občutek polne prostornine organskih teles. ♦ Kompozicijska jasnost in nadzor nad prostorom sta dobro premišljena, da le podkrepita učinkovitost pripovedne celote. Ni odvečnega detajla, geste figur so v tem izčiščenem prostoru izjemno dramaturško učinkovite, ne da bi jih Giotto zato kakor koli ekspresivno poudarjal. ♦ Figure so povezane s prostorom, celota deluje poenoteno. Oblike so mehko modelirane, posebno koža in draperije. Z blagim stopnjevanjem osvetlitve mu uspe ustvariti občutek polne prostornine organskih teles. ♦ Giottove barve so bogate, prevladujejo modri toni. ♦ Eden najbolj prepoznavnih prizorov je Objokovanje. Zgrajeno je na dveh dinamičnih načelih: diagonalno kompozicijo določa obris pobočja, silnice pa se strnejo v stiku med Marijo in njenim mrtvim sinom. Tja so uprti pogledi vseh navzočih. Giotto je vnesel tudi dve elipsasti kompoziciji: prvo sestavlja pet žalujočih oseb ob Kristusovi glavi in ta postavitev se ponovi v elipsi jokajočih angelov. ♦ Prizori so lahko berljivi, zgoščeni. Giotto je mojster slikovne pripovedi, ki jo začini s prepričljivimi dodatki, da vsebino prizora hitreje razberemo.
3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ V pasovih se zvrstijo posamezna pravokotna polja s prizori iz Marijinega in Kristusovega življenja. Nanizana so v logičnem zaporedju zgodbe ter potekajo čez obe stranski in slavoločno steno, tako da se pripoved začinja v zgornjem desnem vogalu cerkve, če gledamo proti oltarju, in konča spodaj. ♦ Zgornji pas pravokotnih polj v vsej svoji dolžini predstavlja Marijino zgodbo: najprej na južni strani zgodbo njenih staršev, Joahima in Ane, in Marijino zgodbo, njeno mladost, zaroko itd. na drugi, severni strani (12 polj na obeh stenah). ♦ V srednjem pasu je na južni strani Kristusovo otroštvo in njegovo delovanje, na severni strani pa čudeži (11 polj na obeh stenah). Spodnji pas kaže Kristusovo trpljenje, smrt in vnebohod ... (11 polj na obeh stenah). ♦ Najnižji pas spodaj prekriva poslikava z navideznimi marmornimi ploščami in v grizaju naslikanimi kipi 7 kreposti in 7 pregreh. ♦ Prizor Poslednje sodbe na vhodni (zahodni) steni kapele je največji in osrednji poudarek celotne poslikave. V spodnjem delu je naslikan tudi donator, Enrico Scrovegni, ki kleče izročča model kapele Devici Mariji in dvema drugima svetnikoma, najverjetneje svetima Janezu Evangelistu in Katarini Aleksandrijski. Pri tem mu model pomaga pridrževati duhovnik.

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Slikar se manj posveča Kristusovim čudežem kakor prizorom iz življenja Marije in njenih staršev, s čimer pokaže, da ga bolj od nadnaravnega zanima človeško.
4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Padovansko Kapelo Scrovegni je donator Enrico Scrovegni posvetil Devici Mariji, mestu Padova in odrešitvi svojega očeta, ki ga je Dante v <i>Božanski komediji</i> zaradi oduševstva postavil v pekel. ♦ Poslikava Kapele Scrovegni je prvo Giottovo delo, ki ga zanesljivo datiramo in spada v njegovo zgodnje obdobje. Po njem je opredeljen njegov umetniški slog, kar omogoča, da mu pripišemo dela, za katera arhivski podatki ne izpričujejo avtorstva. ♦ Kapela predstavlja Giottov umetniški vrh. Poslikava je tudi eden najpomembnejših slikovnih ciklov v italijanski umetnosti. ♦ Pri Giottu je bila pomembna novost v oblikovanju figur ta, da je opustil gotsko navado prikazovanja hierarhije posameznih figur z velikostjo. ♦ Giottov način prikazovanja bibličnih dogodkov s poudarkom na pripovednih elementih nas spomni na bizantinske cerkvene poslikave, ki so jih v Italiji prikrojili na poseben način. ♦ Na sliki 2 je Tizianovo Marijino vnebovzetje (Assunta). Slika je nastala približno tristo let po Giottovi poslikavi v Kapeli Scrovegni, v obdobju visoke (beneške) renesanse, in jo hranijo v beneški frančiškanski cerkvi Frari. Medtem ko je bil Giotto mojster fresk, je bil Tizian velik mojster slikanja z oljnimi barvami (Assunto je slikal na več lesenih plošč, vstavljenih v marmornat okvir). ♦ Tizianova slika je razdeljena na tri vodoravne pasove, ki jih zarišejo skupine figur. Pasovi se dvigujejo od tal do nebes. Spodaj so vznemirjeni apostoli, v sredini se dviga na oblaku Marija z angeli, zgoraj je Bog Oče z dvema angeloma, ki nosita krono in lovoriko. ♦ Obe umetniški deli sta velikih mer in oba slikarja sta bila velika mojstra barve. Pri Giottu prevladujejo modri toni zaradi prevladujočega ozadja fresk, Tizianove barve pa so tople, žareče: prevladujejo rdeča, rumena, zelena in modra. ♦ Pri Tizianu je poudarjen svetlobni kontrast med zemeljsko, naravno svetlobo in nebeško zlato lučjo, ki spominja na ozadje bizantinskih mozaikov ali ikon. Za Tiziana je bilo značilno, da je za dosego toplega kolorita površino slike najprej premazal z rdečo barvo in žareče barvne odtenke dosegel s 30 ali 40 lazurnimi premazi. V tehniki freske, v kateri je delo potekalo po dnevnicah, bi bil tak način doseganja barvnih nians nemogoč. ♦ Oba slikarja sta osebe slikala voluminozno, opazna so njihova čustva, kretnje – realizem je močnejši pri Tizianu. ♦ Če primerjamo Giottovo Objokovanje s Tizianovo Assunto, opazimo, da oblikovne učinke pri obeh umetnikih podkrepí psihološki realizem. Pri obeh umetninah, Objokovanju in Assunti, opazimo nebeško in zemeljsko dogajanje. ♦ Tizian je bil zelo pozoren na psihološko upodobitev vsebin svojih umetnin. ♦ Oba slikarja sta pri načrtovanju umetniških del upoštevala mesto gledalca. Prizori učinkujejo tako, da se gledalcu zdi, kot da je vključen v dogajanje. ♦ Tizianova Assunta je zasnovana v značilni visokorenesančni sestavljeni kompoziciji s tremi geometrijskimi liki: krogom, kvadratom in trikotnikom. Spodaj je zemeljski kvadrat in zgoraj nebeški krog. Vanju lahko vrišemo dva trikotnika, prvega po notranji in drugega po zunanji strani dveh v rdeče oblečenih figur. Vrh večjega je Marijina glava. Trikotnika poudarita gibanje navzgor. ♦ Oba slikarja sta bila s svojima umetninama vsebinsko in oblikovno prelomna za nadaljnji razvoj slikarstva. Giotto je bil eden prvih mojstrov iluzije prostora, telesnosti figur in njihovih čustev. Tizianova Assunta prinaša odločilno novost v upodobitvah nabožnih prizorov, pri katerih statične, meditativne podobe zamenjajo dramatični, čustveni prizori, ki pomembno vplivajo na poznejši barok. ♦ Oba slikarja, Giotto in Tizian, sta že za življenja dosegla veliko slavo (in bogastvo) in veljala za prelomni osebnosti, ki sta bistveno prispevali k razvoju slikarstva. ♦ Giotto, ki velja za mojstra freske, je prvi slikar, ki je na sliki upodobil prostor v tretji razsežnosti s perspektivnimi pomagali in prispeval k razvoju realizma. Tizian se je z Assunto uveljavil kot zrel umetnik in vodilna osebnost beneškega slikarstva ter za pol stoletja ostal prvi slikar beneške republike. ♦ Giottov in Tizianov vpliv na naslednje generacije slikarjev je bil neizmeren, njuna slava se je nadaljevala tudi po njuni smrti. Tizian, ki je bil vse življenje raziskovalec slikarske tehnike, velja zaradi psihološke interpretacije vsebin za očeta modernega slikarstva.
5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

7. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štriri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Romarska cerkev na Ptujski Gori/Bazilika Marije Zavetnice/Nova Štifta/Črna gora ◆ 1398–1420/ začetek 15. stoletja/okoli leta 1400 ◆ kamen ◆ stavba velikih mer ◆ Ptujška Gora, Slovenija ◆ mednarodni gotski slog
2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Veliko stavbno gmoto z nizkim oktagonalnim zvonikom nad pročeljem razgiba vertikalna rast trikrat stopnjevanih opornikov na zunanjšini ladje in apsid. ◆ Stene se odpirajo z visokimi šilasto zaključenimi okni (v = 9 m) z variacijami bogatega krogovičja (tri- in štirilistni, ribji mehur). ◆ Kamnoseško členjen je tudi glavni šilasti portal s profiliranim ostenjem in bogato oblikovanim stebrom na sredini. ◆ Stavbo je nekoč krasila vhodna dvonadstropna lopa z baldahinom in mnogo višji zvonik, ki se je po požaru po udaru strele porušil. ◆ Stavba ima longitudinalni, triladijski tloris s stopnjevanim korom. Glavna ladja je sestavljena iz šestih obočnih pol (travej) in je za eno obočno polo daljša od stranskih. ◆ Mogočen dvoranasti notranji prostor, predeljen s 4 pari snopastih stebrov, je triladijska zgradba z nekoliko višjo in širšo osrednjo ladjo (t. i. stopnjevana cerkev). ◆ V glavni ladji je dvojnoparalelni, v stranskih pa križnorebrasti obok. Ladje se iztekajo v večjo srednjo (z obočno zvezdo) in manjši stranski apside. ◆ V notranjosti je vidna težnja gotske arhitekture po poenotenju prostora z odpravo razlike med višino glavne in stranskih ladij (načelo stopnjevane cerkve, povezovanje prostorskih enot v enovit prostor, ki se kaže v dvoranskih cerkvah). ◆ Celoto pomembno dopolnjujejo kiparsko okrasje, konzole, sklepniki z grbi, kapiteli, stenske niše in sedilije. Izstopa baldahinski Celjski oltar. Nekoč je stal sredi cerkve, zdaj je pod obokom južne apside. ◆ Najznamenitejša plastika je milostni relief Marije s plaščem, pod katerim je zbranih 80 oseb posvetnega in cerkvenega stanu, ki je bil sprva postavljen v timpanu glavnega portala, zdaj pa je vzdan v baročni veliki oltar. ◆ Pomembni so še: kip sv. Jakoba in reliefi Marijina smrt, Poklon kraljev in Angeli z grbi. Lahko opredelimo, da je kipe ustvarila Ptujskogorska kiparska delavnica. ◆ Kiparstvo in slikarstvo ima slogovne značilnosti mednarodnega mehkega sloga: mehko gubana draperija, sloke, elegantne figure, S-linija, gotski kontrapost, motiv koraka, lepotnih obrazov (nasmešek, mandljaste oči, rdeča ličeca, modne pričeske ...).
3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Gotska cerkev simbolizira zemeljsko predstavo o nebeškem mestu Jeruzalem. To podpira okrasje rastlinskih oblik, ki spominja na raj, in vitrajna okna, ki obarvajo svetlobo in dajejo z barvnimi lisami v prostoru občutek, da je stavba zgrajena iz poldragega in dragega kamenja. ◆ Pomembno vlogo ima v simboliki svetloba, ki s teološkimi razlagami po sirijskih mistikih in z interpretacijo opata Sugerja ponazarja Boga. Zato je gotski prostor še posebno izdatno osvetljen v najsvetejšem, kornem delu z velikimi okni. ◆ Gotska umetnost se je v tem času poskušala približati verniku in postati priljudnejša, kar se je kazalo v poenotenju prostora pod skupnim baldahinom za vse vernike. ◆ Tudi lepotnost mednarodnega mehkega sloga, v katerem je izdelano okrasje, je vernika pritegnila s tem, da mu je ugajala.
4	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Cerkev je nastala kot zaobljubna ustanova (ex voto) štajerskih plemičev, Ptujskih, pa tudi grofov Celjskih, verjetno kot zahvala po vrnitvi iz bitke pri Nikopolju v Bolgariji, tragičnem porazu krščanske vojske od Turkov. ◆ Cerkev se je kmalu uveljavila kot eno izmed romarskih središč v širšem prostoru Štajerske, namenjenih človeku, ki išče uteho in zaslombo pri Mariji, materi vseh, in pri priprošnjikih. O tem priča ikonografija kiparskega okrasja: Marija Zavetnica s plaščem, Sočutna, Kristus z orodjem mučeništva in svetniki, ki predstavljajo milostne podobe, vzbujajo sočutje in kažejo na dobra dejanja. ◆ Spomenik kaže na naše kulturne vezi s srednjeevropskim prostorom, saj je cerkev gradila stavbarska delavnica iz kroga delavnice Petra Parlerja, drugega stavbenika katedrale v Pragi, kar naš prostor povezuje z večjimi sočasnimi umetnostnimi središči, kakršna sta Praga in

	<p>Dunaj. Že pred to cerkvijo so pri nas sodelovali pri zidavi cerkve na Hajdini.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Stebri, tlaki, portali in stopnišče so izklesani iz ptujskogorskega peščenjaka. ◆ Je značilna umetnina mednarodnega gotskega sloga in najlepši gotski arhitekturni spomenik na Slovenskem, pa tudi eden redkih celostno ohranjenih spomenikov srednjeveške umetnosti. ◆ To je velikopotezen projekt, ki ga je uresničilo plemstvo. Njegova finančna moč je zagotavljala hitro gradnjo ter kakovostno gradbeno, kiparsko in slikarsko delavnico. Zato se kažejo v stavbi tehnične novosti (shema obokanja) in sodobne arhitekturne težnje po ustvarjanju dvoranskega prostora. ◆ Cerkev kaže moč in vlogo lokalnega plemstva. ◆ Obe deli sta sakralni arhitekturi. ◆ Obe deli sta votivni/zaobljubni cerkvi. Prva je nastala kot zahvala za rešitev iz vojne s Turki, druga kot martirij na mestu, kjer je bil mučen sv. Peter, prvi papež. ◆ Prva cerkev je značilna poznogotska stavba, druga cerkev je značilna visokorenesančna stavba. ◆ Prva stavba je longitudinalna, triladijska stopnjevana cerkev, druga stavba je centralna. ◆ Prva stavba ima še poudarjen vzgon v višino, sile pri drugi stavbi so harmonično izenačene. ◆ Prva stavba je monumentalna, narejena za zbirališče vernikov, vidna je od daleč, druga stavba je majhnih mer, premajhna za izvajanje obredja, ima bolj simbolno vlogo. ◆ Prva cerkev ima prostore še gotsko razporejene ter ni jasna in pregledna, druga cerkev je enostavna, jasna in pregledna. ◆ Prva cerkev je narejena na tradiciji srednjeveške arhitekture, druga pa na podlagi antične rimske arhitekture in Vitruvijevega traktata. ◆ Prva cerkev je vplivala na razvoj kranjske poznogotske arhitekture (ž. c. v Kranju, Škofji Loki, Šentrupertu ...), druga cerkev na manieristično in baročno arhitekturo (A. Palladio, c. sv. Petra v Rimu, c. sv. Pavla v Londonu, G. Bernini).
5	◆ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

8. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Leonardo da Vinci (1452–1519) ◆ Zadnja večerja ◆ 1495–1498 ◆ stenska slika v tehniki tempera in oljnih barv, refektorij (jedilnica) samostana Santa Maria delle Grazie, Milano ◆ 4,6 x 8,8 m (monumentalne mere) ◆ visoka renesansa
2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Na sliki je 13 moških, ki sedijo za dolgo mizo, vsi na isti strani, v prostoru, ki se za njimi izrazito pogloblja. Leonardo je najprej ustvaril kompozicijo figur in potem za njimi s centralno perspektivo ustvaril globok prostor. Figure in prostor so povezani ter medsebojno odvisni. ◆ To so Jezus Kristus v sredini in 12 apostolov, ki so simetrično razporejeni levo in desno od njega na vsaki strani v dveh skupinah oseb po tri, torej skupno štiri skupine po tri apostole. Vsaka od njih, pa tudi Kristus z razširjenima rokama so postavljeni v piramidalno kompozicijo. ◆ Očišče središčne perspektive je postavljeno v točko točno na sredi slike izza Kristusove glave. S tem dobi perspektiva simbolični pomen. Simbolično funkcijo ima tudi glavna okenska odprtina za Kristusom, saj deluje kot arhitekturni nadomestek svetniškega sija. ◆ Kristus je fizično in duhovno središče kompozicije. ◆ Telesa so realistično oblikovana, anatomsko pravilna. ◆ Poudarjene so kretnje figur in njihovi izrazi na obrazih. ◆ Govorica teles izraža njihovo notranje razpoloženje. ◆ Judeža ne prepoznamo, ker bi bil kot na starejših upodobitvah izoliran od skupine na drugi strani mize, ampak ker se namesto k Jezusu nagiba stran od njega in se naslanja na mizo (je četrti z leve, če štejemo figure od leve proti desni). ◆ Kompozicija je v popolnem ravnotežju nasprotujočih si silnic. ◆ Prostor je zasnovan z linearno perspektivo. ◆ Slika je v prostor postavljena tako, da se zdi, kakor da se ena od stranskih sten odpira in

	<p>prostor za njo še nadaljuje. Liki so naslikani v nadnaravni velikosti, kar je moralo imeti na gledalce v jedilnici poseben učinek.</p>
3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tema zadnje večerje je bila pogosta za slikarska dela v refektorijih (samostanskih jedilnicah). Tako so menihi v tem prostoru obedovali v prisotnosti Jezusa in apostolov. ♦ V <i>Zadnji večerji</i> je slikar ujel trenutek, ko je Kristus le nekaj sekund zatem, ko je apostolom dal navodila, kako obredno zaužiti kruh in vino, ter prvič izvedel obred evharistije, napovedal, da ga bo eden izmed njih izdal. Med apostoli je zavladal nemir, vsak se sprašuje, ali bo to on. So začudeni, presenečeni, zgroženi. ♦ Izražajo človeška čustva, obnašajo se kot vsakdanji ljudje, so brez svetniških sijev. Nekoč vzvišeni obred je Leonardo mojstrsko preobrazil v prizor človeške tragedije. ♦ Položaj Judeža je največja novost, ki jo je Leonardo uvedel v tradicionalno ikonografijo zadnje večerje – postavljen je na isto stran kakor drugi apostoli. Lik zgolj s senco na obrazu in z roko na mošnji z denarjem opozarja gledalca na izdajalsko naravo. Tudi z nelepimi obraznimi potezami je prikazan kot negativen lik. ♦ Leonardo je skrbno preučil značaj vsakega naslikanega lika, vsak gib, izraz in obrazne poteze, zato drama poteka na celotni sliki. ♦ Nasprotna temu je mirna Jezusova drža, ki deluje ponižno ter izraža hkrati predanost božji volji in žrtvovanje. Pozornost gledalca usmerja v evharistijo, krščansko obredno uživanje kruha in vina, ki ga Kristus napove prav pri zadnji večerji.
4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Leonardova <i>Zadnja večerja</i> je nastala kot naročilo Ludovica Sforze, milanskega vojvode. Predvidel je razširitev samostana Santa Maria delle Grazie kot novega mavzoleja Sforzev in je Leonardu zaupal poslikavo refektorija. ♦ Novost je Leonardova razlaga biblične vsebine: tradicionalno je prizor opozarjal na evharistijo, ne pa na napoved Judeževega izdajstva, kakršno je upodobil Leonardo. ♦ Spomenik je monumentalno delo, slikarsko tehniko označimo kot eksperiment z barvami: slikar je mešal oljne in tempera barve na suh omet. Ni mogel prenesti omejitve freske, ki omogoča poslikavo le določene površine stene naenkrat, saj je želel hkrati snovati celoto. Že med njegovim ustvarjanjem so barve bledele in se luščile. Vasari je sliko že 60 let po nastanku opisal kot "ruševino". Napačni restavratski posegi v 18. in 19. stoletju ter bomba, ki je padla na samostan v 2. svetovni vojni, so delo skoraj uničili. ♦ V tem delu se prvič v popolnosti izrazijo klasični ideali visoke renesanse. ♦ Rembrandta je kompozicija tako pritegnila, da je po grafični reprodukciji ustvaril 2 risbi, eno v rdeči kredi in perorisbo, Andy Warhol pa jo je v svojem zadnjem obdobju leta 1986 večkrat poustvaril. ♦ Vaška situla je obredno vedro manjših dimenzij, <i>Zadnja večerja</i> je slika velikih dimenzij. ♦ Material in tehnika umetniških del sta različna: slika je na steni v tehniki tempera in oljne barve, Vaška situla je iz bronca, v tehniki torevtika. ♦ Skupno obema deloma so upodobljeni človeški liki. ♦ Človeški in živalski liki pri vaški situli so ploskoviti, močno stilizirani, pri <i>Zadnji večerji</i> so liki realistični, značajsko opredeljeni z gibi, izrazi in obraznimi potezami. ♦ Kompozicija pri Vaški situli je vodoravna ali friz, človeške in živalske figure so razporejene v enako širokih pasovih, medtem ko je pri <i>Zadnji večerji</i> kompozicija celote simetrična, glede na figure pa piramidalna. ♦ Perspektive pri Vaški situli ni, pri Leonardovi <i>Zadnji večerji</i> je središčna, linearna perspektiva. ♦ Vaška situla vsebinsko prikazuje slovesnosti s pojedino, igrami, tekmovanjem v zgornjem in srednjem pasu, spodnji pas predstavlja živali. To je posvetna vsebina v nasprotju z <i>Zadnjo večerjo</i>, ki je biblijska vsebina, je motiv hranjenja in Kristusovega žrtvovanja. ♦ Motivi na Vaški situli so figuralni prikazi neznanega umetnika, spominjajo na umetnost starega Bližnjega vzhoda, medtem ko je avtor <i>Zadnje večerje</i> Leonardo da Vinci eden največjih umetnikov visoke renesanse.
5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

Izpitna pola 2

6. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Rembrandt van Rijn ♦ <i>Nočna straža (Združba kapitana Fransa Banninga Cocqa)</i> ♦ 1642, 17. stoletje ♦ olje na platnu ♦ 363 x 437 cm, delo velikih monumentalnih mer ♦ Rijksmuseum, Amsterdam ♦ barok
2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Na sliki je upodobljena strnjena skupina moških v naravni velikosti, nekateri dvigujejo kopja, muškete, nekdo zastavo, drugi helebardo, zatopljeni so v pogovor in svoja opravila ... ♦ Iz skupine izstopata dve osvetljeni osebi v prednjem planu in deklica levo od njiju. ♦ Pri večini je nakazano rahlo gibanje, premik v levo, medtem ko se v nasprotni smeri, v desno, giblje le deklica. ♦ Figuralni prizor je postavljen pred arhitekturno kuliso z vratno odprtino (slavoločna stena, reprezentativna dvorana ali loža mestne hiše). ♦ Geste rok, zastava na levi in sulica na desni v diagonalah usmerjajo pozornost na osrednji dve osebi, eno v črnem z rdečim trakom in drugo v limonasto rumenem. ♦ Slika je napolnjena s trepetavim vzdušjem nemirnega dogajanja, z bogatimi kontrasti svetlobe in sence, najrazličnejšimi pozami figur, gest, izrazov na obrazih, vse med seboj kontrastira, tako da je slikovni prostor poln nemirnih cikcak linij. ♦ Za slikarja je pomembno oblikovanje obrazov in kretenj rok, da govorica telesa izrazi duševnost protagonistov. ♦ Nekatere figure se jasno in natančno izrisujejo iz ozadja z vsemi nadrobnostmi, nekatere pa so predstavljene bolj skicozno in manj natančno. ♦ Za slikarja je značilna uporaba <i>chiaroscuro</i>, svetlo-temnega kontrasta, svetloba je nakazana, kakor da prihaja z leve (senca roke na rumenem oblačilu); neodvisno od tega se kot svetlobno središče uveljavita moška v ospredju in deklica v ozadju. ♦ Prevladuje značilen slikarjev kolorit toplih zemeljskih barv: rjavih tonov, rumene in rdeče. ♦ Pastoznost nanosov je različna, poteze čopiča so deloma razvidne ali gravirane. Barvo je v glavnem polagal varčno, v glavnem v 2 plasteh, ponekod pa na debelo. ♦ Slika deluje podobno, kakor bi bila hipni fotografski posnetek (<i>snapshot</i>).
3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Slika je skupinski portret članov Združbe kapitana Cocqa, amsterdamske mestne milice (te so nekoč stražile mestna vrata in obzidje, v Rembrandtovem času pa je njihova vloga postala bolj simbolna in častna). ♦ Tradicionalni holandski skupinski portreti kažejo osebe, ki se ponavadi razpostavijo v eno ali dve vrsti in so vse naslikane enako pozorno, tokrat je skupinski portret upodobljen kot gledališko insceniran prizor. ♦ Iz naročila za statični portret je slikar ustvaril dinamično razgibano kompozicijo, ki je oživel v barvah, svetlobah, celo zvokih. Posamezne osebe niso dobro razvidne, saj se prekrivajo; slikar se namreč ni menil za želje naročnikov, da bi bili na sliki čim bolj vidni. ♦ Morda gre za prikaz konkretnega dogodka, ko se je združba pripravljala na uradni sprejem Marije de' Medici v Amsterdamu in bo odkorakala pred mestna vrata kraljici v pozdrav. ♦ Tudi barvi oblačil glavnih likov imata ikonografski pomen: kapitan Banning Cocq, bogati amsterdamski trgovec, je v črnem, kar je barva holandskih kalvinistov in demokratov, poročnik Ruytenburch ob njem pa v rumenem, v heraldični barvi Oranijcev. ♦ Upodobljena deklica, ki ji za pasom visi kokoš, je verjetno maskota združbe, saj kurji kremplji besedotvorno asociirajo puškino kopito.
4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Slika je bila naročena za veliko dvorano sedeža ene izmed treh amsterdamskih milic, leta 1715 pa je bila premeščena v amsterdamsko mestno hišo. Takrat je bila obrezana z vseh strani. ♦ Reprezentativne skupinske predstavitve postanejo na Holandskem zelo priljubljene v 17. stoletju in se kmalu spremenijo v zamrznjene ujete trenutke vsakdana banketov in zborovanj. ♦ Rembrandt je dobil ob naročilu skupinskega portreta za 18 figur plačanih 100 guldnov na osebo (dve naj bi naslikal brezplačno). Kljub temu da so mu izplačali 1600 guldnov za 18 figur, jih je dodal še 16 samo zato, da je ustvaril bolj razgibano kompozicijo.

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Zelo pogosto je take portrete slikal Frans Hals. ♦ Množično skupinsko portretiranje izraža skupinsko pripadnost in narodni ponos novonastale neodvisne Holandije, ki je premagala avtoritarno Španijo. V tem času so bili v Holandiji v ospredju ideali družbene enakosti in svobodnega podjetništva. Amsterdam je postal vodilno evropsko trgovsko središče. Vse to je spodbujalo cvetoč umetniški trg in zanimanje za umetnost. ♦ V Rembrandtovem času je bilo zgodovinsko slikarstvo precej višje cenjeno od portreta. Po mnenju nekega kritika je slikarju uspelo, da skupinski portret deluje kot zgodovinska slika. ♦ V času nastanka slike je Rembrandt še veljal za najpomembnejšega slikarja svoje dobe. ♦ Obe sliki sta izjemnih monumentalnih mer, prvo je nastalo za sedež milice, drugo za razstavni paviljon. ♦ Delo na sliki 1 je figuralno razgiban skupinski portret, zasnovan kot žanr, v katerem prevladuje več cikcak linij. Delo na sliki 2 pa je zasnovano kot niz enakomerno razporejenih kubistično oblikovanih likov po celotni površini slike. ♦ Rembrandtove figure so oblikovane plastično in realistično, upodobljene so v gibanju, prostor je nakazan, vendar je razvidna njegova globina. Picassove figure in prostor so upodobljeni ploskovito, brez zračnosti in vtisa navidezne poglobljenosti, figure so abstrahirane in stilizirane, poudarjeni so samo posamezni deli telesa in izrazite geste, zato deluje ekspresivno. ♦ Rembrandt uporablja topel kolorit rjavo-rumenih tonov, Picasso pa uporabi le odtenke od bele prek sive do črne. Vir njegovega navdiha je bila črno-bela časopisna fotografija, ki je širila medijske vesti tistega časa. ♦ Obe deli sta narejeni v tehniki olje na platno. ♦ Rembrandtova slika je skupinski portret amsterdamske milice, ki ga je slikar hotel poustvariti kot zgodovinski dogodek. Picassova slika je alegorija uničenja vojne, ki je nastal na podlagi zgodovinskega dogodka, nemškega bombardiranja baskovskega mesteca Guernica. ♦ Obe sliki sta povezani tudi s prebujanjem narodnih čustev. Rembrandtova slika kaže razcvet in blaginjo Nizozemske v 17. stoletju, ki jo imenujejo tudi zlata doba Nizozemske. Picassova slika je postala protivojni simbol in je monumentalni spomenik civilnemu trpljenju v vojni. Slika je propagandna, pri čemer je njen učinek usmerjen v kritično ozaveščanje javnosti. Iz nje lahko razberemo slikarjevo politično prepričanje, bil je kritičen do takratnega frankističnega režima v Španiji. ♦ Oba slikarja sta v svojem času v določenem obdobju ustvarjanja dosegla veliko prepoznavnost in slavo. Obe deli predstavljata vrhunec njunih opusov.
5	♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

7. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ivan Grohar ♦ <i>Sejalec</i> ♦ 1907/začetek 20. stoletja ♦ olje na platnu ♦ 108,5 x 120 cm/srednje mere ♦ Moderna galerija, Ljubljana (slika vključena v postavitev stalne zbirke v Narodni Galeriji, Ljubljana) ♦ slovenski impresionizem
2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ V središču slike je moški lik, obrnjen s hrbtno proti gledalcu, ki hodi po diagonali od desnega spodnjega proti levemu gornjemu vogalu. ♦ Moški na sliki, sejalec s sejalnico in pokrivalom, v dolgih hlačah in beli srjaci z zavihanimi rokavi, se po padajoči diagonali ne spušča, temveč vzpenja. ♦ Osvetljen je s hrbtni strani, njegova senca pada diagonalno, v smeri hoje. ♦ Krajinsko ozadje je razdeljeno na diagonalne pasove, ki se barvno stopnjujejo od vijoličasto rdečkastih in okrastih tonov polja spodaj do zelenih tonov travnika in belih tonov skal zgoraj. ♦ Prizorišče je lokalno opredeljeno s kozolcem, ki je značilen za slovensko krajino. ♦ Beli pas skal z rahlo rdečkastim nadihom v zadnjem planu je morda Kamnitnik, hrib na robu Škofje Loke, ki so ga slovenski impresionisti večkrat slikali. ♦ Za Groharja je značilna lopatična tehnika (polaganje barve na platno s slikarsko lopatico

	<p>namesto s čopičem), ki ustvari na površini slike razbrazdano površino in prikazuje utripanje ozračja v trenutku, ko se prizor dogaja.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Z mehčanjem ostrih obrisov predmetov slikar prikaže, da želi ustvariti enovit optični vtis in poudariti atmosfero, s čimer sledi modernim, impresionističnim načelom. ♦ Ker sta figura in ozadje naslikana z enakimi potezami, delujeta povezano, s čimer nam Grohar sporoča, da je narava sejalečev življenjski prostor. ♦ Konture so popolnoma zabrisane, telo sejalca je zato precej ploskovito.
3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ To je slika, ki povečuje sejanje kot kmečko opravilo. Predstavlja ga kot posebno poslanstvo, saj je od uspešne setve odvisna dobra žetev. ♦ Sejalec je bil predstavnik značilnega, kmečkega poklica, s katerim se je v tistem času večinsko preživljal slovenski narod. ♦ Groharjeva slika je kmečki žanr, ki pa ima tudi višji pomen, saj so mladi umetniki, generacija slovenskih impresionistov, želeli, da bi se njihova napredna, mlada umetnost kot plodna setev razrasla med občinstvom. ♦ Slika nosi pozitivno sporočilo, saj sejalec zmagovito kljubuje padajoči diagonalni. Ker liku ne vidimo obraza in ga slikar ni portretno individualiziral, se gledalec z njim zlahka identificira. S pozitivnim sporočilom prebuja pri gledalcu narodno samozavest.
4*	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Slikar si je pri izdelavi slike pomagal s fotografijo, ki jo je posnel škofjeloški fotograf August Berthold leta 1906 ter kaže sejalca s hrbtne strani s kozolcem in Kamnitnikom v ozadju. ♦ Grohar je <i>Sejalca</i> najprej razstavil leta 1907 v Trstu na 1. slovenski umetniški razstavi, nekaj mesecev zatem, ko je slika nastala. Takoj je vzbudila pozornost pri kritiki, ki jo je opredelila kot izjemno uspešno delo. ♦ Ta slika je z razumljivim motivom omogočila sprejem nove, moderne umetnosti, slovenskega impresionizma, pri širšem občinstvu. ♦ Že ob prvi razstavi v Trstu je bilo delo namenjeno za državni odkup, a ga je slikar tako visoko cenil, da je ostalo v njegovi lasti, saj ni hotel popustiti pri ceni. ♦ Zaradi odmevnosti prvega <i>Sejalca</i> je Grohar motiv naslednje leto ponovil, le da ga je postavil namesto v ležeč v pokončen pravokotnik. Dopolnil ga je z masivnim okvirjem iz tolčene pločevine, ki pokončni lik obda, kakor so okvirjeni svetniki na bizantinskih ikonah. S tem je sejalec začel spominjati na svetniški lik. ♦ Škofjo Loko, kjer so se v letih med 1902 in 1906 naselili slovenski impresionisti, ki v Ljubljani niso našli razumevanja za svoje delo, imenujemo slovenski Barbizon po mestecu na robu Fontenbleaujskega gozda, kjer so se naselili mladi umetniki, ki so sredi 19. stoletja zapustili Pariz in se usmerili v slikanje narave. ♦ Motiv sejalca se je širše uveljavil v francoski umetnosti v času realizma. Poleg Françoisa Milleta ga je večkrat upodobil Vincent van Gogh. Motiv je odmeval tudi v kiparstvu. Zelo priljubljen je postal v slovenski umetnosti in je eden pogostejših v 20. stoletju. ♦ To je najpomembnejša Groharjeva slika, ki je v 20. stoletju postala »ikona« slovenskega modernizma in utelesitev slovenskega narodnega mita. ♦ Prvo delo je žanrsko, drugo je nastalo po literarni predlogi (Svetem pismu), a obe deli imata tudi simbolni oz. predvsem simbolni pomen. Sejalec je simbol slovenskega človeka v času nacionalnega prebujenja, David pa simbol Firenc, ki so v neenakem boju premagale Milano. ♦ Kompozicija na prvem delu je diagonalna in poudarja gibanje, kompozicija na drugem delu je še simetrična, a simetrijo rahlo razbijata s-linija telesa (v smislu mehkega sloga) in rahel kontrapost. ♦ Prostor v prvem delu je zgrajen s pomočjo zračne perspektive (spredaj topli toni, v ozadju hladni toni), s postavitvijo figure v močan korak in v prostor, s senco in z linearno perspektivo (kozolec). V drugem delu občutek prostora daje rahel kontrapost, oblost plastike; telo zavzema prostor dvojne piramide. ♦ Konture v prvem delu so povsem zabrisane in nejasne, telesnost sejalca je dosežena z barvnim in svetlobnim niansiranjem. Figura sejalca je upodobljena v gibanju. Konture v drugem delu so jasne in sklenjene, telo je polnoplastično. Telo odseva odnos do antičnih vzorov mladih atletov. Figura je v rahlem kontrapostu, a mirno, zelo blago gibanje. ♦ Svetloba na prvem delu je zelo močna in enotna. Ustvarja močne sence. Svetloba na drugem delu je od ramen figure navzdol enakomerno razporejena, obraz pa je osenčen. ♦ Površina na prvem delu je zelo pastozna, nanos barv je debel, poteze čopiča so kratke. Pastoznost je po vsem delu enakomerna. Površina na drugem delu je gladka, sijoča, bolj grobo obdelana sta le klobuk in Goljatova glava. S tem se kažejo tudi vsebinska nasprotja.
5*	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

* VPRAŠANJI 4 IN 5 NISTA V SKLADU S PIK SM 2015 – UMETNOSTNA ZGODOVINA.

8. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Henry Moore (1898–1986) ♦ <i>Kralj in kraljica</i> ♦ 1952-1953 /odlitek iz 1957 (petdeseta leta, sredina 20. stoletja, po 2. sv. v.) ♦ bron/obstaja več odlitkov na različnih lokacijah, v muzejih (Middelheim pri Antwerpnu) ♦ 164 x 139 x 91 cm/monumentalne mere ♦ abstraktno kiparstvo
2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Dve enako veliki telesi sedita na klopi. Figuri sta abstrahirani in stilizirani, iz atributov razberemo, da gre za žensko in moško figuro, delujeta kot par. ♦ Telesi sta v nadnaravni velikosti, pred nami sta postavljeni frontalno. Njuna postavitvev ponavlja hierarhično frontalno postavitvev, značilno za vladarske in božje osebe v zgodovini umetnosti. ♦ Kompozicija je oblikovana simetrično in v popolnem ravnovesju gmot. Moška figura je bolj dinamična, vendar ne prevladuje. ♦ Za Moora je značilna uporaba valovitih in zavitih oblik, pri oblikovanju je kipar prehajal od izbočene k vbočeni prostornini, pri tem pa nastajajo tudi preluknjane votline, praznine. ♦ Posamezni deli telesa so oblikovani zelo naturalistično (roke, noge), telo je poenostavljeno, nekatere okončine pa privzemajo živalske oblike (moška glava).
3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Moška figura je označena z atributom krone, ki označuje njegovo družbeno vlogo. Upodobljena sta kralj in kraljica. ♦ Kipar se osredotoča na starodavno predstavo o monarhu kot božji osebi ali od božjega blagoslovljenem bitju. Njegov namen je bil prikazati, kako se v kraljevskem bitju spaja človeško in nebeško. ♦ Kompozicijska uravnoteženost in zasidranost v tleh prikazuje stabilnost in pozitivne vrednote, ki jih lahko izžareva avtoriteta. ♦ Dvojica figur se v kiparjevem opusu večkrat razvije v starševski motiv, to lahko predstavljata tudi kralj in kraljica kot starša ljudstva. ♦ Figuri s svojo držo izražata mirno, dostojanstveno in slovesno razpoloženje, zazrti sta v daljavo, v breskončno večnost. Zato delujeta kot arhetipa, simbol kraljeve dvojice.
4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kip je bil ustvarjen ob kronanju angleške kraljice Elizabete II. (1953), vendar predmet upodobitve ni povečevanje moderne ustavne monarhije. ♦ Moore je svoje oblike črpal iz proučevanja umetnosti starodavnih kultur (predvsem kikaladske in mehiških), velik vpliv nanj so imeli Picasso in nadrealisti. ♦ Plastiko je kipar začel z igrivo modelacijo malega kosa modelirnega voska. V tistem času je razmišljal, da bi si postavil svojo lastno livarno, zato se je želel preizkusiti, kako bi bilo, če bi preskočil fazo z mavčnim modelom in odlil skulpturo neposredno v vosek. ♦ Delo je nastalo po naključnem modeliranju, iz katerega sta se izrisali figuri kralja in kraljice, o katerih je v tem času prebiral kipar v pravljicah svoji hčerki. ♦ Delo na sliki 1 je iz bronu, delo na sliki 2 pa iz carrarskega belega marmorja. ♦ Moorov kip je doživel več odlitkov, ki so postavljeni na različnih lokacijah, na prostem ali v muzejih, Berninijev je unikaten in je del oltarja v stranski kapeli v eni izmed rimskih cerkva. ♦ Obe kompoziciji sestavljata dve figuri, vendar sta pri Mooru stilizirani in statični, Berninijevi sta pravilno anatomsko oblikovani, poudarjene so kretnje rok in z obrazov so jasno razvidni izrazi čustev, zato delujejo dinamično. Moore oblačila samo abstraktno nakaže, pri Berniniju pa gubanje oblačil prevzame osrednjo vlogo upodobitve, skozi katero se izraža notranja napetost likov. ♦ Moore prikaže univerzalno nadčasovno podobo vladarske dvojice, Bernini pa mistično ekstazo krščanske svetnice Terezije Avilske, ki zamaknjena lebdi na oblaku in ji angel odstira prsi, v katere bo zabodel puščico. ♦ Moorova upodobitev vsebinsko izvira deloma iz mitologije in pravljic, Berninijeva upodobitev je nabožna in kaže intimna globoka verska čustva. ♦ Moorova upodobitev je abstraktna, Berninijeva pa naturalistična in čutno nazorna.
5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.